

АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ В ОСВІТІ І НАУЦІ

ENGLISH LANGUAGE AS A MEANS OF COMMUNICATION FOR A MODERN SPECIALIST IN EDUCATION AND SCIENCE

У статті розглянуто основні стилі здійснення комунікації та критерії необхідні для успішної навчальної діяльності та наукової продуктивності фахівців у контексті використання англійської мови. Наголошено, що процес отримання університетської освіти включає навчальну та науково-дослідну складові, які виявляються у специфічній комунікативній діяльності та передбачають використання наукового стилю мовлення, а володіння англійською мовою стає важливою передумовою для успішного науково-дослідного та освітнього процесів. Підкреслено, що англомова наукова комунікація є складною міжкультурною діяльністю, яка має соціальні, культурні, когнітивні та мовні аспекти. Освіта магістрів передбачає ознайомлення з нормами та канонами англомовного наукового письма та розвиток вмінь представляти свої наукові досягнення. Доведено, що комунікація в академічному та науковому середовищі визначає успішність навчання та наукову продуктивність. Стиль спілкування англійською мовою впливає на сприйняття ідей, ясність повідомлення та резонанс з аудиторією. Визначено критерії, які вирізняють стилі комунікації, що впливають на успішність навчання та наукову продуктивність фахівців. Серед них: чіткий і точний стиль спілкування англійською (допомагає логічно викладати ідеї, що важливо для написання наукових робіт, тез і дисертацій); використання формального стилю спілкування англійською мовою (покріщує професійний імідж спеціалістів, що важливо для академічного визнання та кар'єрного просування); стислий і послідовний стиль спілкування англійською (для підвищення ефективності написання наукових робіт); впевнений та привабливий стиль спілкування (проведення ефективних презентацій на конференціях і семінарах, може підвищити видимість і вплив дослідження); навички спілкування англійською мовою (мають вирішальне значення для спілкування з колегами та експертами в галузі, може відкрити нові можливості для співпраці та дослідження); вміння адаптувати свій стиль спілкування залежно від аудиторії та контексту; володіння мовою; зворотній зв'язок і рецензування. Наголошено, що навички ефективної комунікації важливі для подальшого розвитку науки та освіти. Зроблено висновки, що стиль спілкування англійською мовою суттєво впливає на успішність навчання та наукову продуктивність спеціалістів, і тому, зосереджуючись на вдосконаленні своїх комунікативних навичок, фахівці можуть підвищити свою ефективність як дослідників і зробити внесок у розвиток знань у своїй галузі.

Ключові слова: англійська мова, науково-академічна комунікація, методологія нау-

ково-педагогічних досліджень, англомова академічна компетенція.

The article examines the main styles of communication and the criteria necessary for successful educational activity and scientific productivity of specialists in the context of using the English language. It has been noted that the process of obtaining a university education includes educational and scientific research components, which are manifested in specific communicative activities and involve the use of a scientific style of speech, and mastering the English language becomes an important prerequisite for successful scientific research and educational processes. It has been emphasized that English-language scientific communication is a complex cross-cultural activity that has social, cultural, cognitive and linguistic aspects. Master's education involves familiarization with the norms and canons of English-language scientific writing and the development of the ability to present one's scientific achievements. It has been proven that communication in the academic and scientific environment determines the success of studies and scientific productivity. The style of communication in English affects the perception of ideas, the clarity of the message and the resonance with the audience. The criteria that distinguish communication styles that influence the success of studies and the scientific productivity of specialists have been determined. Among them: a clear and precise style of communication in English (helps to logically present ideas, which is important for writing scientific papers, theses and dissertations); using a formal style of communication in English (improves the professional image of specialists, which is important for academic recognition and career advancement); a concise and consistent style of communication in English (to increase the efficiency of writing scientific papers); confident and engaging communication style (making effective presentations at conferences and seminars can increase the visibility and impact of research); English communication skills (crucial for communicating with colleagues and industry experts, can open up new opportunities for collaboration and research); the ability to adapt one's communication style depending on the audience and context; language skills; feedback and reviews. It has been emphasized that effective communication skills are important for the further development of science and education. It has been concluded that the style of communication in English significantly affects the academic success and scientific productivity of specialists, and therefore, by focusing on improving their communication skills, specialists can increase their effectiveness as researchers and contribute to the development of knowledge in their field.

Key words: English language, scientific-academic communication, methodology of scientific-pedagogical research, English-language academic competence.

УДК 316.772.4:811.111:37.011.3-057.4:
001:37(045)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.2.34>

Теличко Н.В.,
докт. пед. наук,
професор кафедри англійської мови,
літератури з методиками навчання
Мукачівського державного університету

Кравченко Т.М.,
докт. філос.,
ст. викладач кафедри англійської мови,
літератури з методиками навчання
Мукачівського державного університету

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасному глобалізованому світі англійська мова стала найважливішим інструментом спілкування, особливо у сфері освіти та науки. Володіння англійською мовою, як *lingua franca* академічних і наукових кіл, відкриває двері для багатства знань, співпраці та професійних можливостей. Важливість англійської мови для сучасних спеціалістів у сфері освіти та науки, її роль у сприянні спілкуванню, доступі до ресурсів та кар'єрному просуванні є незаперечними.

Володіння англійською мовою стає важливою передумовою для успішного науково-дослідного та освітнього процесів. Процес отримання університетської освіти включає навчальну та науково-дослідну складові, які виявляються у специфічній комунікативній діяльності та передбачають використання наукового стилю мовлення. Жанрова різноманітність наукового стилю обумовлена наявністю різноманітних типів текстів. Основними жанрами наукового стилю є монографія, наукова стаття, анотація, тези доповіді на наукових конференціях, рецензія, дисертація, курсова робота, дипломна/магістерська робота, підручник, посібник, лекція та усна презентація [3].

Англомовна наукова комунікація є складною міжкультурною діяльністю, яка має соціальні, культурні, когнітивні та мовні аспекти. Освіта магістрів передбачає ознайомлення з нормами та канонами англомовного наукового письма та розвиток вмінь представляти свої наукові досягнення.

Формування у студентів умінь та навичок володіння стратегіями та тактиками міжкультурної науково-академічної комунікації сприятиме ефективному застосуванню особливостей англомовного наукового письма. Спрямованість на практичний аспект формування англомовної академічної компетенції полягає в підготовці студентів до науково-дослідної роботи, опрацюванні міжнародних фахових джерел та написанні наукових текстів різних жанрів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Важливість і актуальність розвитку сучасних форм наукової комунікації, а також її різні аспекти розглядаються в працях Г.С. Батигіної, В.Ж. Келле, Д. Хаймца, М.Г. Лазара, І.А. Майзеля, Ю.З. Мирського, Є.М. Мирського.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На жаль, знання англійської мови серед сучасних здобувачів другого магістерського рівня та викладачів немовних спеціальностей і науковців в Україні залишаються досить низькими. Це може обмежувати їх можливості у міжнародній співпраці, обміні досвідом та викладанні сучасних методик навчання. Крім того, однією з невирішених проблем є відсутність детального аналізу впливу різних стилів комунікації на успішність навчання та наукову продуктивність фахівців.

Мета статті полягає в аналізі впливу різних стилів комунікації на успішність навчання та наукову продуктивність фахівців у контексті використання англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Англійська є спільною мовою для академіків і вчених у всьому світі, що дозволяє їм ефективно спілкуватися за межами кордонів і дисциплін. У навчальних закладах англійська дозволяє викладачам обмінюватися ідеями, співпрацювати над дослідницькими проектами та брати участь у конференціях і семінарах. Подібним чином у академічних та наукових сферах англійська мова відіграє життєво важливу роль у обміні висновками, публікації статей та взаємодії з колегами у світовій науковій спільноті.

Володіння англійською мовою надає фахівцям у сфері освіти та науки доступ до великої кількості ресурсів, включаючи академічні журнали, наукові статті та онлайн-бази даних. Крім того, володіння англійською мовою відкриває можливості для міжнародної співпраці, отримання грантів на дослідження та академічних обмінів, збагачуючи професійний досвід фахівців у сфері освіти та науки [2].

Для фахівців у сфері освіти та науки знання англійської мови часто є обов'язковою умовою кар'єрного зростання. Багато університетів і дослідницьких установ вимагають від претендентів продемонструвати певний рівень володіння англійською мовою, особливо для посад, які передбачають викладання, дослідження або академічне письмо. Крім того, вільне володіння англійською може підвищити довіру та видимість у світовій академічній спільноті, відкриваючи нові можливості кар'єрного росту та співпраці.

Наукова комунікація відіграє ключову роль у просуванні та поширенні знань в академічних колах. Вона служить мостом, що об'єднує дослідників, педагогів і широку спільноту, сприяючи обміну ідеями, висновками та методологіями. Наукова комунікація відіграє ключову роль у сфері академічної діяльності, виступаючи ключовим компонентом як наукової, так і педагогічної діяльності.

Наукова комунікація охоплює різні форми, включаючи наукові публікації, презентації, семінари та дискусії. За допомогою цих каналів дослідники та педагоги діляться своїми відкриттями, теоріями та ідеями з колегами, студентами та громадськістю. Такі обміни є фундаментальними для просування знань, оскільки вони сприяють критичній оцінці, конструктивному зворотньому зв'язку та вдосконаленню ідей. Залучаючись до наукової комунікації, науковці сприяють колективному розумінню своїх галузей і сприяють прогресу через співпрацю та міждисциплінарний діалог.

Крім того, ефективна наукова комунікація є невід'ємною частиною поширення результатів

досліджень та освітніх ресурсів серед більш широкої аудиторії. Через публікації в рецензованих журналах дослідники повідомляють про свої відкриття колегам-експертам, тим самим сприяючи накопиченню наукових знань. Подібним чином педагоги поширюють навчальні матеріали та педагогічні підходи через наукові публікації, конференції та семінари, збагачуючи практику викладання та сприяючи досконалості освіти. Таким чином, наукова комунікація служить каталізатором для передачі знань з академічних установ у реальні програми, приносячи користь суспільству в цілому.

Однією з основних функцій наукової комунікації є поширення знань. Дослідники займаються науковими дослідженнями, щоб отримати нові ідеї та зробити внесок у наявний масив знань. Через публікації, конференції та академічні форуми вчені повідомляють колегам про свої відкриття, сприяючи обміну відкриттями та досягненнями. Цей відкритий обмін сприяє створенню середовища для співпраці, яке прискорює розвиток наукового розуміння в певній галузі.

Наукова комунікація передбачає суворий процес експертної оцінки, під час якого експерти в цій галузі оцінюють валідність, надійність і значимість наукового внеску. Ця критична оцінка гарантує, що в науковому співтоваристві поширюється лише високоякісна та достовірна інформація. Рецензовані публікації служать еталоном для надійності наукових знань, закладаючи основу для подальших досліджень і академічного дискурсу.

У сфері педагогіки наукова комунікація є невід'ємною частиною процесу викладання та навчання. Педагоги використовують різні канали комунікації, такі як лекції, публікації та навчальні матеріали, щоб донести до студентів наукові концепції. Крім того, здатність ефективно доносити складні ідеї є фундаментальною навичкою для педагогів, що дозволяє їм викликати цікавість і розуміння серед своїх здобувачів. Завдяки чіткій та привабливій комунікації педагоги долають розрив між результатами досліджень і освітнім досвідом.

Технологічний прогрес значно змінив ландшафт наукової комунікації. Цифрові платформи, онлайн-журнали та віртуальні конференції розширили охоплення наукового дискурсу, зробивши інформацію доступнішою для глобальної аудиторії. Соціальні медіа та інші засоби комунікації також зіграли певну роль у сприянні дискусіям у реальному часі та обміну знаннями між науковцями та освітянами [5].

В рамках педагогіки наукова комунікація є невід'ємною частиною навчального процесу. Викладачі використовують різні засоби комунікації, такі як лекції, публікації та освітні матеріали, для передачі наукових концепцій студентам. Здатність ефективно комунікувати складні ідеї є ключовою

для педагогів, що дозволяє їм надихати цікавість та розуміння серед студентів.

Наукова комунікація також відіграє вирішальну роль у професійному розвитку дослідників і педагогів. Презентуючи свою роботу на конференціях, семінарах і симпозіумах, науковці отримують цінний досвід у формулюванні своїх ідей, захисті своїх висновків і відповідях на запитання та критику колег. Ці взаємодії сприяють інтелектуальному зростанню, покращують навички спілкування та зміцнюють впевненість у своїх здібностях як науковця чи педагога.

Крім того, наукова комунікація сприяє створенню мережевих можливостей, дозволяючи дослідникам і викладачам налагоджувати співпрацю, налагоджувати партнерські стосунки та обмінюватися досвідом з колегами з різних професій. Завдяки спільним проектам і міждисциплінарним ініціативам науковці можуть використовувати свої колективні сили для вирішення складних дослідницьких питань і вирішення нагальних суспільних проблем. Розвиваючи культуру співпраці та обміну знаннями, наукова комунікація сприяє інноваціям і стимулює міждисциплінарні дослідження та педагогічний прогрес.

У сфері педагогіки ефективне спілкування має важливе значення для створення привабливого та інтерактивного навчального досвіду для студентів. Педагоги використовують різні комунікаційні стратегії, такі як лекції, дискусії, мультимедійні презентації та практичні заняття, щоб передати складні концепції, стимулювати допитливість і надихати критичне мислення. Адаптуючи свої стилі спілкування відповідно до потреб і вподобань різних студентів, педагоги можуть покращити розуміння, запам'ятовування та залучення до навчання в аудиторії [4].

Крім того, наукова комунікація виходить за межі академічних інституцій для взаємодії з ширшою спільнотою. Завдяки інформаційним програмам, науковим ярмаркам, публічним лекціям і платформам соціальних мереж дослідники та освітяни спілкуються з громадськістю, демістифікуючи наукові концепції, сприяючи науковій грамотності та сприяючи глибшому розумінню цінності наукових досліджень. Взяття участь у змістовному діалозі із зацікавленими сторонами, науковці долають прірву між наукою та суспільством, надаючи людям можливість приймати обґрунтовані рішення та брати участь в обговореннях наукових і технологічних питань.

Розглянемо вплив стилів спілкування англійською мовою на успішність навчання та наукову продуктивність спеціалістів.

Комунікація є критично важливим елементом в академічному та науковому середовищі, що впливає на успішність навчання та продуктивність фахівців. Стиль спілкування може впливати на те,

як сприймаються ідеї, на ясність повідомлення та на те, наскільки воно резонує з аудиторією. Залежно від контексту та аудиторії можна використовувати різні стилі спілкування, такі як формальний, неформальний, технічний та розмовний.

Отже які критерії вирізняють стилі комунікації, що впливають на успішність навчання та наукову продуктивність фахівців:

– чіткий і точний стиль спілкування англійською є вирішальним для успіху в навчанні (допомагає логічно викладати ідеї, що важливо для написання наукових робіт, тез і дисертацій) [10];

– використання формального стилю спілкування англійською мовою покращує професійний імідж спеціалістів, що важливо для академічного визнання та кар'єрного просування;

– стислий і послідовний стиль спілкування англійською може підвищити ефективність написання наукових робіт, сприяючи кращій продуктивності [10];

– впевнений та привабливий стиль спілкування необхідний для проведення ефективних презентацій на конференціях і семінарах, що може підвищити видимість і вплив дослідження;

– навички спілкування англійською мають вирішальне значення для спілкування з колегами та експертами в цій галузі, що може відкрити нові можливості для співпраці та дослідження;

– вміння адаптувати свій стиль спілкування залежно від аудиторії та контексту, будь то офіційна академічна стаття чи невимушена розмова з колегами;

– володіння мовою: постійне вдосконалення володіння англійською мовою є важливим для ефективного спілкування [1; 2];

– зворотній зв'язок і рецензування: пошук відгуків від колег і наставників може допомогти фахівцям покращити свої навички спілкування. Рецензування та перегляд письмової роботи також може підвищити ясність і послідовність.

Крім того, привабливий стиль спілкування сприяє співпраці між дослідниками та полегшує обмін ідеями. Це може привести до цінних ідей та інноваційних досліджень [8; 10].

Висновок. Англійська мова відіграє вирішальну роль у професійному житті фахівців у сфері освіти та науки, слугуючи мостом, який з'єднує їх із глобальною аудиторією колег, ресурсів та можливостей. Опановуючи англійську, спеціалісти можуть

покращити свої комунікативні навички, отримати доступ до величезної кількості ресурсів і просунути свою кар'єру в конкурентоспроможних сферах освіти та науки.

Стиль спілкування англійською мовою суттєво впливає на успішність навчання та наукову продуктивність спеціалістів. Чіткий, привабливий і професійний стиль спілкування необхідний для успіху в навчанні, співпраці та кар'єрного зростання. Зосереджуючись на вдосконаленні своїх комунікативних навичок, фахівці можуть підвищити свою ефективність як дослідників і зробити внесок у розвиток знань у своїй галузі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бескорса, О. Компаративний аналіз традиційних та інноваційних тенденцій викладання англійської мови у ВНЗ. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2018. № 7. 62–72. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.7.2018.140582>
2. Богатирець В., Англійська мова як інструмент розвитку комунікативного простору України, *Буковинський вісник*. 2016. URL: <http://buk-visnyk.cv.ua/naukova-dumka/650/>
3. Бродюк Л.В. Англійська наукова комунікація в університетській освіті України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323635.pdf>
4. Каричковська, С. (2015). Генезис методики навчання іноземних мов як науки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 11, 26–31. URL: http://library.udpu.org.ua/library_files/probl_sych_vchutela/2015/11_1/4.pdf
5. Кравченко, Т. М. Формування цифрової компетентності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у процесі вивчення основного компоненту «Наукова комунікація англійською мовою», як пріоритетна проблема. *Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука»*. *Мукачево-Ченстохова: РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша*, 2022. № 2(33). С. 126-133.
6. Полікарпова Ю.О. Сучасні тенденції у викладанні англійської мови в Україні. *Народна освіта*. 2017.
7. Anderson, J., & Poole, M. (2018). The Role of Communication in Academic Success. *Journal of Education and Learning*, 7(2), 1-11.
8. Hall, J. K., & Verplaetse, L. S. (2000). The impact of English-only instructional policies on English learners. *Educational Policy*, 14(3), 353-370.
9. National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2017). *Communicating science effectively: A research agenda*. National Academies Press.